

Svět nás potřebuje. FOTO CAROL SCHAEFER

Čas babiček

Třináct starých domorodých žen už šest let křižuje planetu, léčí svět a modlí se za jeho osud

□ PETR TŘEŠŇÁK

Rita Pitka Blumenstein nemá diplom z medicíny, zato je první oficiálně uznanou tradiční léčitelkou na Aljašce. „Když jsem ve čtyřech letech navštívila doktora, udělalo se mu mnohem líp,“ říká ráda pro pobavení, není ovšem daleko od pravdy. Léčitelské schopnosti, které z ní udělaly v inuitském kmeni Jupiků váženou medicine woman, se u babičky Rity objevily už v útlém dětství. A tehdy zažila ještě jednu zvláštní věc, jejíž smysl začíná chápat až teď.

Sedí právě v kruhu dvanácti dalších žen na setkání v indiánské rezervaci ve státě New York, kam dostala pozvání. Její společnice pocházejí z Nepálu, Tibetu, afrického Gabonu, Mexika, amerických préríí i z amazonského pralesa. Většinu z nich vidí Rita poprvé v životě, ale má pro ně připravený dárek. Už téměř šedesát let. Tenkrát, když jí bylo devět, dostala od své vlastní babičky do opatrování soubor posvátných předmětů – třináct orlích per a třináct kamenů. Stařena jí řekla,

že tyto věci patří babičkám a jejich čas teprve přijde. Teď Rita Pitka Blumenstein se slzami v očích rozbaluje léta opatrované poklady, rozdává pero za perem a naplňuje staré proroctví.

Požehnání

Pokud na podobné zázraky nevěříte, budete to mít s těmito babičkami těžké. Jejich příběh je jich totiž plný. K domorodému vnímání života proroctví a vize bytostně patří, svět zvířat, stromů, hor a duchů je pevně provázaný s tím lidským a vzájemně čile komunikuje. Ostatně většina z žen, které se poprvé sešly před šesti lety a založily Mezinárodní radu 13 domorodých babiček (většinou mezi šedesátkou a osmdesátkou), od dětství zažívala věci, které se běžné západní logice vymykají. Důvod, proč se staré ženy z různých kulturních a duchovních tradic vůbec daly dohromady a vydaly se na globální misi, která bude mít příští pátek svou pražskou zastávku, je ale snadno srozu-

mitelný každému: „Jsme hluboce znepokojeni nebyvalým pustošením naší planety. Věříme, že dnešní svět nás opravdu potřebuje. Potřebuje naše modlitby, naši péči o světový mír a naše léčení,“ stojí v prohlášení, které babičky sepsaly při úvodním setkání na půdě národa Irokézů.

Dohromady je dala americká psychoterapeutka, duchovní učitelka a vizionářka Jeanne Prevatt alias Jyoti. Žena s indiánskými kořeny se při svých cestách po světě zúčastnila řady různých domorodých obřadů a založila v USA spirituální komunitu a centrum, které usiluje o podporu různorodosti duchovních tradic. Během cest jí došlo, že ochránkyněmi tradiční moudrosti, způsobů léčení a rostlinoznalectví bývají v přírodních kulturách často staré ženy a jejich pohled na svět je přes vnější rozdíly velice podobný. Časem prožila Jyoti vizi, v níž se dozvěděla, že by měla založit celosvětovou radu babiček, v níž budou stařenky svou moudrost sdílet a předávat dál. Využila svých kontaktů z cest a oslovila

celkem šestnáct žen. Některé odmítly a doporučily za sebe jiné, nakonec se tak na úvodním setkání v roce 2004 sešlo třináct babiček.

„Všechny jsme plakaly,“ popsala atmosféru nejstarší z nich, pětáosmdesátiletá Agnes Baker-Pilgrim z indiánského kmene Takelmú-Silecú, která se ujala vedení rady. Venku hořel posvátný oheň, staré ženy jej obklopily a modlily se společně v různých jazycích. Když Agnes – mimochodem prababička dvaceti sedmi pravnoučat – obešla oheň, zvedl se vítr a obkroužil shromážděné ženy. Ani jeden lístek na okolních stromech se však podle svědků nepohnul. „Přišly k nám stařenky z onoho světa,“ prohlásila babička Agnes, „přišly nám dát své požehnání.“

První a skutečné

Viděno střízlivou optikou zdejšího světa, jedno nelze radě babiček upřít: pravděpodobně žádná globální organizace se nemůže pochlubit takovou sumou životních zkušeností jako tato třináctka.

Je mezi nimi Cering Dolma Gjalton, která prožila měsíční útěk před komunisty z rodného Tibetu přes hory se dvěma malými dětmi přivázanými na zádech. Margaret Behan, pocházející z kmene Šajenů a Arapahů, která se od dětství propadala do závislosti na alkoholu a po vyléčení se stala ve své komunitě významnou protialkoholní terapeutkou. Flordemayo, mayská vědma, která v Novém Mexiku vede Institut přírodní a tradiční medicíny, jenž sbírá a pěstuje léčivé rostliny z celého světa. Maria Alice Campos Freire, kterou věznili a mučili vojenská junta v Chile a po evropském exilu našla nový domov ve spirituální komunitě v amazonském pralese, kde vede malou nemocnici a vyrábí přírodní léky. Uctívaná nepálská šamanka Áma Bombo, která ve své zemi léčí chudé i členy královské rodiny, nebo sestry Rita a Beatrice ze snad nejnezdolnějšího severoamerického indiánského kmene Lakotů, který desítky let odmítá mnohamiliardovou nabídku vlády USA jako kompenzaci za ukradené Černé hory a trvá na vrácení posvátného území.

Na zakládající schůzce se babičky dohodly na pravidelných půlročních setkáních, při nichž sdílejí své znalosti, vydávají různá prohlášení, pořádají přednášky a hlavně konají společné rituály a modlitby. Jejich poselství je z velké části ekologické, mluví o záchraně Země, důležitosti vody, ochraně půdy a přírodních medicín, významu ženského hlasu v globální rovnováze, nutnosti vnitřní transformace každého člověka.

Před třemi lety navštívily indickou Dharamsalu, kde je přijal dalajlama. Filmařka Carole Hartová, která o misi babiček natočila film *Pro příštích sedm generací* (od pražské návštěvy se bude v Česku distribuovat na DVD), říká, že viděla hodně filmů s Jeho Svatostí, ale nikdy nebyl v tak dobrém rozmaru jako ve společnosti třinácti stařenek. Tibetský duchovní vůdce v jejím filmu pestrobarevně vystrojené ženy nadšeně objímá, hladí po tvářích a během rozhovoru se neustále směje na celé kolo. „Kdybych nebyl mnichem, byl bych dědečkem,“ říká rozverně dalajlama a dodává vážněji: „Vy držíte hodnoty jako soucit, smysl pro zodpovědnost a smysl pro komunitu. Můžete je sdílet a učit mladší generaci. Považují matky za první a skutečné učitele soucitu.“

Už při svém prvním setkání se babičky domluvily, že požádají papeže, aby zrušil edikt z 15. století, kterým církev v podstatě posvětila ničení přírodních národů a zabírání jejich půdy kolonizátory. Na dopis přišla z Říma jen zdvořilostní odpověď, takže se ženy nakonec vydaly do Vatikánu osobně. Před domovem papeže uspořádaly společnou modlitbu, ale tak veselé jako s dalajlamou to nebylo – coby nepovolené shromáždění jejich akci přerušila vatikánská policie.

Naší cestou je modlitba

Nebát se a sdílet

Při sledování jejich mise se ani vstřícně naladěný milovník zázraků občas neubrání pochybnostem, k čemu je to celé vlastně dobré. Domorodá moudrost je ve své podstatě velmi prostá a k její směle jsme podobná slova o účtu k Zemi, důležitosti osobní proměny a významu modlitby, jaká pronášejí babičky, slyšeli už mnohokrát, abychom jim věnovali náležitou pozornost. Ze základních a skutečně podstatných životních pravd se staly fráze. K možnému nedorozumění navíc přispívá i to, že v přírodních kulturách se znalost vždy předávala osobně, takže médium tiskových zpráv nebo ne právě vydařené knihy Carol Schaeferové *Pro příštích sedm generací* (česky vyšla před dvěma lety) nedělá poselství starých žen tu nejlepší službu. Stejnomený film ducha celého projektu naštěstí zprostředkovává mnohem lépe, protože názorněji ukazuje, že v tomto případě nehraje roli jen, co se říká, ale hlavně, kdo to říká.

Scéna, v níž třináct žen oblečených v bílém sedí před oltářem na návštěvě u mexické babičky Julietty a hostitelka na talířcích servíruje niños santos, tedy vědomí měnící houbičky, s nimiž kmen mazatěckých indiánů rituálně pracuje po staletí, patří k nezapomenutelným momentům filmu. Tibetská buddhistka, nepálská hinduistka i lékařka z Aljašky s lehkou nedůvěrou žvýkají kloboučky a divákovi dochází důležitý rozměr této mise. Ženy z různých kultur svedla dohromady skutečně hluboká důvěra,

že Duch je ve skutečnosti jen jeden a všechny cesty k němu mohou být správné. Na každém setkání vede modlitbu jiná z babiček a ostatní se účastní. „Tohle jsem na nich od začátku nejvíce obdivoval,“ říká předseda občanského sdružení Diabasis, psycholog Michael Vančura, na jehož pozvání babičky přijíždějí do Prahy. „Je jejich ochota a odvaha vzájemně studovat a sdílet rituály, které byly tradičně utajované a střežené, je úžasná.“

Důležitým poselstvím babiček pro dnešek je pak to, že ekologie má svůj duchovní rozměr. Domorodé stařenky nejsou mezinárodním klimatickým panelem, jejich cestou záchrany Země je modlitba a slova o rovnováze znějí velmi prostě, ale přesto se staly vyhledávanými společníci ekologických aktivistů. Moudrosť přírodních národů spočívala ve schopnosti trvale vycházet s přírodním okolím a klíčem bylo právě spirituální vztahování se k veškerým aspektům existence. Babičky jsou duchovní autority, ale s velmi pestrým životním písemem, mimořádnými botanickými znalostmi a stojící nohama pevně na zemi – tato kombinace působí v dnešní době zvláště přitažlivě. „Potřeba duchovnosti je jedna z nejdůležitějších lidských potřeb,“ říká Michael Vančura: „Ony nám mohou ukázat vzorce, jak ji naplnovat.“

V zemi, kde nejdůležitější příspěvek do mezgeneračního dialogu v posledním roce představoval předvolební klip Přemluv bábu a vytvořená reformní vláda nenašla místo pro jedinou ženu, pak může být navíc příjemné vidět pohromadě staré ženy, které vzbuzují úctu a dokazují, že skutečná síla a pokora k sobě nikdy nemají daleko. Pokud by pak na někoho společníci indiánských šamanek coby inspirace působili příliš exoticky, žádný strach – onu bájnou čarobnou Babičku z Ratibořického údolí si lze mezi nimi představit bez větších problémů. ■